

Tervetuloa kotiin!

Pietarsaaren seutu
Jakobstadsregionen

Pietarsaaren seutu

Jakobstadsregionen

Julkaisija: Oy Pietarsaaren seudun Kehittämisyhtiö Concordia
www.pietarsaarensoutu.fi

SISÄLTÖ

HYÖTY

Tervetuloa kotiin!	5
Yksi seutu – viisi kuntaa	6
Palvelusta emme tingi	18
Miten haluat asua?	19
Yritteliästä väkeä	20
Täällä luodaan tulevaisuutta	22
Näin pääset tänne	23
Tämän vuoksi valitsimme Pietarsaaren	24
#pietarsaareuseutu	28
Tiesitkö?	29
Sanaluettelo	30

HUVI

Ruoka & juoma	32
Urheiluhullua väkeä	34
Täällä tapahtuu	36
Vierailun arvoinen	38
Kesäelämää	40

ELÄMYKSET

Fäboda	42
Ilveskivi ja Saukonreitti	46
Paikalliset panimot	50
Strandis	56
Emmes Retreat	60

Tervetuloa kotiin!

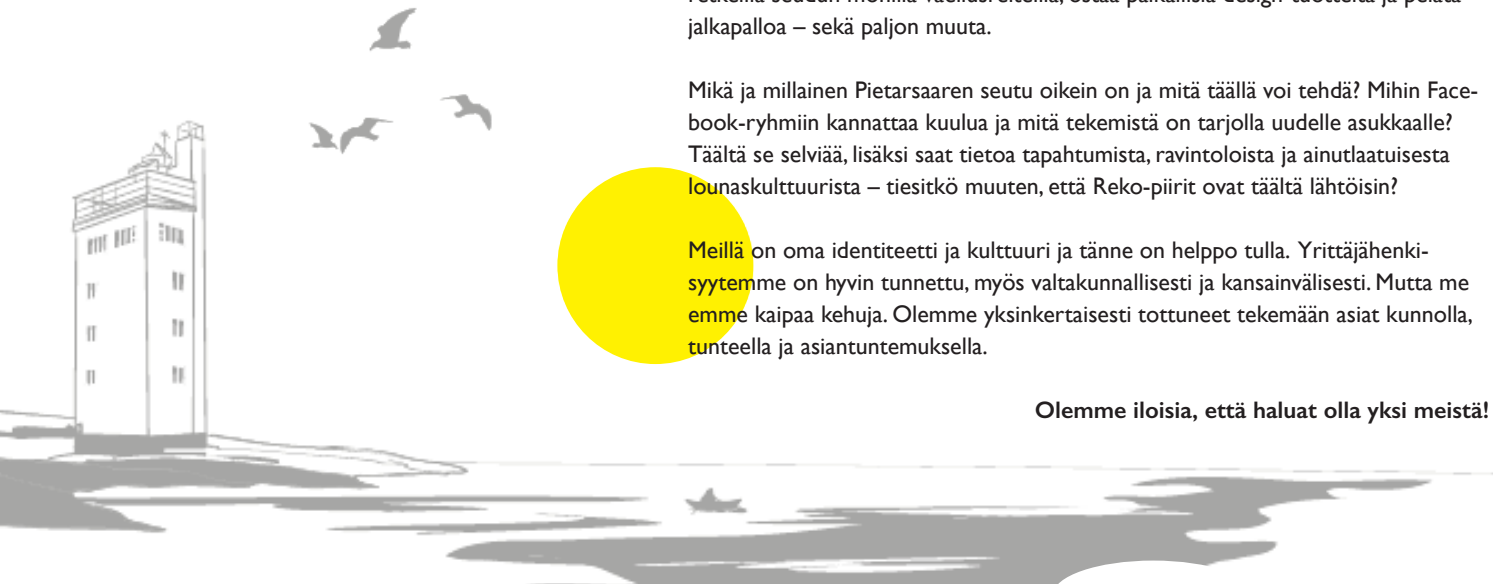
Pietarsaaren seudulta löydät korkean elämänlaadun ja turvallisen ympäristön. Täällä voidaan hyvin, minkä osoittavat kaikki selvitykset. Olemme onnellisia, meillä on töitä ja viihdymme. Nämä elementit ovat seutumme kulmakiviä.

Lähde kanssamme matkaan merelle, metsään tai haistelemaan paikallisesti tuotettujen oluiden tuoksua. Jos lähdet mukaan, saat kokea seudun elinvoimaisen yrittäjähengen, elävän kaksikielisyyden, kansainvälisen ilmapiiirin sekä korkea-tasoisien ja monipuolisen kulttuuritarjonnan. Täällä voit harrastaa talviuintia, retkeillä seudun monilla vaellusreiteillä, ostaa paikallisia design-tuotteita ja pelata jalkapalloa – sekä paljon muuta.

Mikä ja millainen Pietarsaaren seutu oikein on ja mitä täällä voi tehdä? Mihin Facebook-ryhmiin kannattaa kuulua ja mitä tekemistä on tarjolla uudelle asukkaalle? Täältä se selviää, lisäksi saat tietoa tapahtumista, ravintoloista ja ainutlaatuisista lounaskulttuurista – tiesitkö muuten, että Reko-piirit ovat täältä lähtöisin?

Meillä on oma identiteetti ja kulttuuri ja tänne on helppo tulla. Yrittäjähengityksemme on hyvin tunnettu, myös valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Mutta me emme kaipaa kehuja. Olemme yksinkertaisesti tottuneet tekemään asiat kunnolla, tunteella ja asiantuntemuksella.

Olemme iloisia, että haluat olla yksi meistä!

Yksi seutu – viisi kuntaa

Asukasluku: 50 000, joista 58% asuu kaupunkiympäristössä ja 42% maaseudulla.

Asuinpinta-ala henkilöä kohti: 42,2 m².

Kielet: Ruotsi 75 %, suomi 19 %, muut 6 %.

Pinta-ala: 4 504 neliökilometriä, mistä puolet vettä.

Saarten lukumäärä: 2 526.

Yhdistysten lukumäärä: 1 060.

Yritysten lukumäärä: 6 000.

Uusien yritysten lukumäärä vuosittain: Noin 200.

Työpaikkojen lukumäärä: 22 000.

Viennin arvo: 1 miljardi euroa vuodessa.

PIETARSAARI – seutukunnan moottori

Pietarsaari on seutukunnan keskuspaikka ja solmukohta. Täällä kokoonnumme ja kohtaamme, istumme kahviloissa, syömme ravintoloissa ja nautimme konserteista.

Pietarsaari on **pieni** kaupunki, jolla on suuri sydän.

Kaupungin maantieteellinen sijainti satamineen ja hyvine yhteyksineen tarjoaa mainiot edellytykset yritystoiminnalle ja täällä toimiikin kaikkien alojen yrityksiä.

Monet panostavat vientiin, mikä tekee ilmapiiristä kansainvälisen.

Pietarsaari tunnetaan elävästä kaksikielisyydestä, kulttuurista ja urheilusta.

Ja Usko, toivo ja rakkaus-symboleista.

www.pietarsaari.fi

PEDERSÖRE – kaikki mitä tarvitset

Pedersöre on sekoitus yrittäjyyttä, yritteliäisyyttä, nuorekasta intoa, osaamista ja joustavuutta. Tämä luo tilaa kasvavalle elinkeinoelämälle. Meillä on tarjolla lukuisia tontteja niin teollisuuden kuin kaupankin tarpeisiin.

Asuinympäristöksi voit valita maaseutumaiseman tai jonkin kunnan elinvoimaisista kyläkeskuksista. Panostuksemme kulttuuriin ja vapaa-aikaan tekevät ympäristöstä virkeän ja elävän.

Täällä on kaikki – ja lisää mahtuu!

www.pedersore.fi

UUSIKAARLEPY

– pikkukaupunki parhaimmillaan

Uudessakaarlepyssä pikkukaupunki näyttää parhaat puolensa.
Monipuolisessa ja elinvoimaisessa yhteisössä kauppa ja kulttuuri
toimivat sulassa sovussa. Monet meistä ovat yrittäjiä ja olemme muun muassa
maailman suurin ketunnahkojen tuottaja.

Täällä Zacharias Topeliuksen kotikaupungissa uskomme vakaasti tulevaisuuteen.
Samaan aikaan perinteet ovat meillä pitkät. Yli 400-vuotiaassa
kaupungissa kukoistavat kirjailijaelämä ja yrittäjyys.
Olemme avoimia uudelle – sekä ajatuksille että ihmisille.

www.nykarleby.fi

LUOTO – saarten helminauha

Tervetuloa saaristoon!

Täällä voit asua rannan tuntumassa, lähellä merta ja saaristoa, erinomaisten ulkoilumahdollisuuksien äärellä. Luoto tunnetaan kuntana, jossa lapsia on paljon. Olemme päättäneet panostaa lapsiin ja nuoriin

– kaikissa neljässä taajamassa on vastarakennetut päiväkodit ja uudenaikaiset koulut. Keskustassa sijaitseva Equity-keskus, urheilupuisto ja luonto ovat asukkaita varten ja naapurikaupunkeihin Pietarsaareen ja Kokkolaan on hyvät liikenneyhteydet.

Tiesitkö muuten, että Luoto koostuu 365 saaresta?

www.larsmo.fi

KRUUNUPYY – elävää maaseutua

Kruunupyy sijaitsee Pietarsaaren ja Kokkolan välissä.

Meillä on hyvät yhteydet myös kansainvälisille markkinoille. Täällä sijaitsee alueen lentokenttä ja kunnassa on isoja yrityksiä kuten Rani Plast sekä useita pienempiä yrityksiä, mutta myös elävää maaseutua. Alavetelin, Teerijärven ja Kruunupyyn keskustan taajamat ovat luontevia kohtaamispaikkoja.

Meille yrittäjäyys ei tarkoita ainoastaan toimeentuloa, vaan myös elämäntapaa. Ehkä me siksi olemmekin niin kotirakkaita.

www.kronoby.fi

Palvelusta emme tingi

Täällä on turvallista kasvaa. Sekä Pietarsaareissa että naapurikunnissa on suuri päiväkotijakauma. Hiljattain keskustassa avattu päiväkotikoti Alma tarjoaa uudenlaisen ja leikkisän miljöön ja kaupungissa toimii myös englanninkielinen päiväkotikoti Jacobs Kindergarten. Pietarsaari on ollut kielikylpyopetuksen edelläkävijöitä ja nykyisin kielikylpyyn on ainutlaatuinen mahdollisuus sekä päiväkodissa että koulussa, niin suomeksi kuin ruotsiksi. Kuntamme panostavat myös erityisesti ulkoilmapedagogiikkaan.

Miten haluat asua?

Pietarsaaren seudulla voit asua keskusta-asunnossa, josta on näköala torille tai merenrantatontilla, jossa on oma laituri. Voit asua maaseudulla tai metsän laidassa. Pietarsaaren kiinteistöyhtiö Ebba tarjoaa erikokoisia vuokra-asuntoja eri puolilla kaupunkia. Etsitpä omaa asuntoa, vapaata tonttia tai omakotitaloa, kannattaa olla yhteydessä paikallisiin kiinteistönvälittäjiin tai kuntiin.

» LUE LISÄÄ

www.aktialkv.fi
www.asuntobjorndahl.fi
www.ebbafastigheter.fi
www.riska.fi
www.versum.fi

Yritteliästä väkeä

Pietarsaaren seutu tunnetaan yrittäjyydestä. Täällä on yli 6000 yritystä, joista monet ovat toimialallaan maailmanlaajuisesti johtavia. Meillä on paperi- ja metalliteollisuutta, venevalmistajia ja suuri elintarvikekeskittymä, jonka kärjessä ovat Snellman ja Fresh Servant. Täällä toimivat hiomapaperijätti Mirka sekä Rani Plast, puhumattakaan pienistä ja keskisuurista yrityksistä, jotka pitävät pyörät pyörimässä. Maa-seutuelinkeinot kuten karjatalous, viljanviljely ja vihannesten tuotanto ovat elinvoimaisia. Yrittäjähenki on vahva. Yrityshotellit kuten Allegro Ink ja Kulttuurikollektiivi Insidan tarjoavat luovia kohtaamispaikkoja ja Concordian yritysneuvonta aut- »

taa, kun yrittäjällä on kysymyksiä. Me ja alueen yritykset olemme tottuneet ajattelemaan isossa mittakaavassa ja teemme mielellämme yhteistyötä päästäksemme yhä suuremmille markkinoille. Huippuosaaminen on yksi avainsanoistamme. Pietarsaaren satamassa sijaitsevat rinta rinnan purjevenevalmistajat Nautor's Swan ja Baltic Yachts. Alholmen Industrial Parkin alueella on 63 yritystä ja lähes 2000 työpaikkaa. Yrittäjäkollektiivi Nykarleby Innovation Center on todiste siitä, että seutukunta on otollista maaperää uusille ideoille. Tämä tarkoittaa myös, että uusia, osaavia työntekijöitä tarvitaan jatkuvasti. Etätyö ei ole ongelma – paikallinen tele-yhtiö JNT on pistänyt seutukunnan kartalle panostamalla laajakaistaan.

» LUE LISÄÄ

www.alholmenip.fi
www.nykarlebyinnovationcenter.fi
www.concordia.jakobstad.fi

Täällä luodaan tulevaisuutta

Torin laidalla Pietarsaassa sijaitseva Campus Allegro on alueen koulutuksen keskus. Täällä toimivat yhdessä korkeakoulu Novia ja Centria sekä ammattioppilaitos Yrkesakademien i Österbotten.

Uudenkaarlepyyn Topelius-lukio on kansallisilla rankinglistoilla korkealla, samoin kuin seudun oma ammattikoulu Optima, joka on jo kahdeksan vuoden ajan valittu Suomen parhaaksi ammattikouluksi. Pietarsaassa toimii saman katon alla sekä suomen- että ruotsinkielinen lukio ja myös Pedersöressä ja Kruunupyssä on lukiot. Kansanopistoja edustavat Kruunupyssä toimiva Kvarnen ja Uudenkaarlepyyn Kredu.

Näin pääset tänne

Kokkola-Pietarsaari lentoasema
Pietarsaari-Pedersöre rautatieasema

Junalla

Pietarsaari-Pedersöre
rautatieasema
Asematie 13, Pännäinen

Matka-aika Helsingistä:
3,3 tuntia.

Rautatieasemalla on VR:n lippuautomaatti. Junabussit liikennöivät aseman ja Pietarsaaren keskustan välillä molempiin suuntiin. Lisätietoja ja sekä junien että bussien aikataulut osoitteessa:

www.vr.fi

Lentäen

Kokkola-Pietarsaaren
lentoasema
Lentäjantie 162, Kruunupyy
www.kokairport.fi

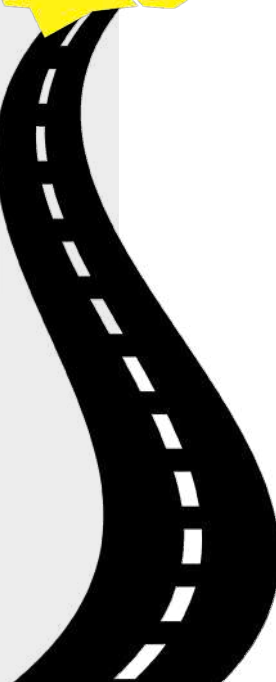
Lentoaika Helsingistä:
70 minuuttia.

Lentokentälle on Pietarsaaren keskustasta vain puolen tunnin ajomatka, ja lähtöjärjestelyt terminaaleissa ovat todella joustavat. Ajankohtaista tietoa lentoliikenteestä osoitteessa:

www.finavia.fi

Autolla

Välimatka Helsingistä Pietarsaareen on 470 kilometriä, automatka kestää noin 5,5 tuntia. Tieyhteydet ovat hyvät. Seutukunnan halki pohjoisesta etelään kulkee Valtatie 8, liittymät sekä Valtatielle 13 Jyväskylän suuntaan että Valtatielle 19 Seinäjoen suuntaan.

Kosken perhe on löytänyt kodin vanhasta puutalosta Skutnäsistä. Tänne, aivan keskustan tuntumaan ja vain kivenheiton päähän Vanhasta satamasta he ovat valmiita rakentamaan tulevaisuutensa.

Markku & Pamela Koski, sekä pojat Elias ja Aksel:

Aitoa kotipaikkarakkautta

MARKKU KOSKI on syntynyt ja kasvanut Pietarsaaressa. Opiskelut veivät hänet muualle ja viime vuodet hän on asunut Helsingissä. Siellä hän tapasi Pamelan, ja siellä syntyi myös vanhin poika Elias.

– Kun Elias oli kolme kuukautta vanha, sain todella hyvän työtarjoituksen Pietarsaaresta. Olimme jo aiemmin pohtineet muuttoa ja nyt kaikki palaset osuivat kohdilleen.

Kävelemme heidän punaiseksi maalatulta kotitaloltaan kohti venesatamaa. Toisessa suunnassa vain kilometrin päässä on keskusta. Kyläilevät ystävät ihastelevat usein sijaintia: kuinka täällä voi asua kaupungissa, mutta samaan aikaan kuitenkin lähes maaseudulla. Vain muutaman korttelin päässä on sitä paitsi maalaistalo.

– Sijainti on täydellinen. Poikien päiväkotit on lähellä ja voin kävellä vauvojen kanssa keskustaan, sanoo Pamela Koski.

Pamela on viettänyt lapsuutensa Valkeakoskella, eikä hänellä ollut Pietarsaaren minkäänlaista

suhdetta ennen kuin hän tapasi Markun. Tämän innostus on kuitenkin tarttunut.

– Tämä on hieno kaupunki asua. On mukavaa, että lapsiperheille järjestetään niin paljon teke-mistä, seurakunnan päiväkerhosta lapsiryhmiin ja puistotoimintaan.

Markku Kosken rakkaus kotikaupunkiaan kohtaan ei ole koskaan kadonnut. Kesäisin hän on usein kaivannut Fäbodaan ja nyt hän nauttii siitä, että kaikki on helposti ulottuvilla. Suuri plussa on myös se, että omat vanhemmat ovat lähellä.

– Pietarsaari ei ole iso kaupunki, mutta tuntuu kuitenkin todella kansainväliseltä. Ravintolatarjonta on monipuolinen. Olen otettu myös siitä, kuinka monet uskaltavat ajatella isosti.

Isoveli Elias käy englanninkielisessä päiväkodissa ja on saanut sekä ruotsin- että suomenkielisiä kavereita.

– Meille on tärkeää, että pojat oppivat useita kieliä, sanoo Markku Koski.

Katso video Koskien perheestä: www.pietarsaareneutu.fi

Kaupunki on sopivan pieni, välimatkat lyhyet ja kaikki on helposti ulottuvilla. Lisäksi ilmapiiri on yrittäjäystävällinen ja ympäristö turvallinen. Holkkola-Löfin perhe löytää Pietarsaaresta paljon hyviä puolia.

Daniel Löf & Pia Holkkola-Löf ja William:

Pieni, suuri kaupunki

PIA JA DANIEL asuvat Pietarsaaren keskustassa, asunnossa, josta on näköala torille.

– Tässä suhteessa olemme erilaisia. Useimmat lapsiperheet asuvat keskustan ulkopuolella, sanoo Pia Holkkola-Löf.

Nimenomaan keskeinen sijainti oli kuitenkin yksi syistä, joiden vuoksi he muuttivat opiskelu-kaupungistaan Vaasasta takaisin. Sekä Pia että hänen miehensä Daniel ovat kasvaneet Pedersöressä, mutta kuvailevat itseään oikeiksi kaupunkilaisiksi, jotka viihtyvät hyvin Pietarsaaressa.

– Kun unelma-asunto yhtäkkiä oli myytävänä, päätimme toimia, emmekä ole katuneet päätöstä. Pietarsaari on meille täydellinen. Sopivan pieni, mutta kuitenkin riittävän suuri, sanoo Pia Holkkola-Löf.

Nykyisin perhe on kasvanut William-pojalla. Myös hän viihtyy keskustassa. Jalkakäytävien reunakiveykset, rullaportaat ja aidat – tavallinen

iltakävely on kuin tutkimusretki. Kävelymatka päiväkotiin kestää vain viisi minuuttia ja Koulu-puistossa voi leikkiä piilosta tai laskea pulkalla.

– Arvostamme sitä, että kävelyetäisyydellä on niin monta hienoa puistoa. Aina löytyy uutta tutkittavaa, erityisesti kaksivuotiaan kanssa.

Pia ja Daniel arvostavat keskustaelämää, sitä että kaikki on lähellä, oli kyse sitten ruokaostoksista tai oluella käynnistä ystävien kanssa. Pie-nessä kaupungissa myös luonto on lähellä, samoin kuin ympäröivä maaseutu. Molempien lapsuudenkotiinkin on vain kymmenen minuutin matka.

Yrittäjänä Daniel Löfiin on tehnyt vaikutuksen seudun yrittäjäystävällinen ilmapiiri ja vahva usko tulevaisuuteen. Täällä on paljon muita yrittäjiä, joiden kanssa verkostoitua sekä hyvät mahdollisuudet tukeen ja neuvontaan.

– Viihdymme täällä hyvin. Olemme löytäneet kodin, hän sanoo.

Katso video Löf/Holkkola-Löfin perheestä: www.pietarsaarensu.fi

Seuraa meitä

#jakobstadsregionen
#pietarsaarensoutu
#härborkvaliteten
#täälläasuulaatu
#thehomeofquality

Tiesitkö?

SE, MIKÄ ERITYISESTI värittää Pietarsaaren seutua on yhteisöllisyys ja talkoohenki. Teemme mielellämme asioita yhdessä. Tämä näkyy moninaisissa ja lukuisissa yhdistyksissä, joita on kaikkiaan yli 1000 kappaletta. Ne rikastavat monien alueen asukkaiden arkea. Myös luova ilmaisu on täällä itsestäänselvyys, niin nuorten kuin vanhempien sukupolvien keskuudessa. Kuvataiteet ja musiikkielämä ovat seudulla vahvoja, eivät suinkaan vähiten Campus Allegron kulttuurialan koulutusohjelmien ansiosta.

OLEMME HIEMAN ERIKOISIA – minkä tulet huomaamaan. Kilpailu naapurikaupunki Kokkolan kanssa on kovaa ja vitsailemme mielellämme pohjoisesta naapuristamme. Legendaarinen grilli Korv-Görans on synnyttänyt monia tarinoita pareista, jotka ovat löytäneet toisensa grillin luukulle lauantai-iltaisin kiemurtelevassa jonossa. Olemme suoraan sanoen aika huonoja kuskeja, mutta pidämme tiukasti kiinni säännöstä, jonka mukaan väistetään oikealta tulevia. Olemme lounastavaa, kuorolaulua harrastavaa ja urheiluhullua väkeä. Täällä on myös suuri valikoima erilaisia

kirkkokuntia ja uskonnollisia yhteisöjä – Pietarsaarta kutsutaan usein kirkkotiheydeltään maan johtavaksi kaupungiksi. Seudun ruotsinkielinen murre on erikoinen ja elämme pikkukaupunkimiljöössä elävän maaseudun ympäröiminä. Olemme seudustamme ylpeitä, tähtäämme korkealle ja pääsemme pitkälle.

PIETARSAAREN SEUTU asetti itsensä kartalle jo 1800-luvulla, kun Hercules-parkista tuli ensimmäinen maailman ympäri purjehtinut suomalainen alus. Ja edelleen teemme vaikutuksen.

Haluatko tutustua meihin paremmin? Liity silloin Facebook-ryhmiin "What's up in Jakobstad/Pietarsaari?" ja "Jakobstad/Pietarsaari". Instagramissa voit tutustua käyttäjätileihin @visitjakobstadregion ja @visitjakobstadpietarsaari sekä aihetunnisteeseen #jeppis.

Ookkote Haminaan matkalla?

Pietarsaassa pärjää, olit kotoisin mistä päin Suomea tahansa. Seudun paikallinen puhekieli on sekoitus muun muassa muiden pohjalaisten paikkakuntien murteita ja ruotsin kielestä peräisin olevia ilmauksia, jotka ovat muokkautuneet pietarsaarelaiseen suuhun sopiviksi.

Tässä muutama paikallinen maistiainen, joista osa saattaa olla tuttuja muistakin murteista:

Febis – Fäboda
Hamina – Vanha satama
Jeppis – Pietarsaari
joppari – pyörän tavarateline
nati nati – hyvää yötä
ookkote – oletteko
piskotella – sataa harvakseltaan
piskokeppi – sateenvarjo
roskarivi – kaatopaikka
Soomanni – entinen Schaumanin paperitehdas, nykyinen UPM
Tupis – Tupakkamakasiini
vippari – joukkoliikenteen palvelulinjan pikkubussi, joka noutaa asiakkaan tilauksesta omalta oveltaan

PS 1. Muista myös, että kun hymyilevä ruokakaupan kassa sanoo: "Ein o tretti yksi kolmekymmentä", sinä saat valita, haluatko jatkaa äidinkiellelläsi vai harjoitella toista kotimaista.

PS 2. Pietarsaarensuudulla 19 % asukkaista puhuvat suomea ja 75 % ruotsia. Viereisellä sivulla löydät muutamia ruotsinkielisiä murre-sanoja, jotka varmasti tulet joskus kuulemaan.

frissam bussi PEDESI ruku
tykält frass noolan taso talko stygg
laesh lektris friisk håsa ped
krank öödit villo JEPPIS assit
KROMBI
båso
driisto rapa gaturally skryp lemin
pjaso
prakk tasma i lag jåma LAASMO
NYKAABI ampper

Ruoka & juoma

Pietarsaaren lounaskulttuuri on aivan erityinen – pidit sitten millaisesta ruuasta tahansa, löydät varmasti suosikkipaikkasi. Meillä on perinteinen Korv-Görans-grilli, ja tänne myös hampurilaisketju Friends&Brgrs avasi ensimmäisen ravintolansa. Meillä on paikallisia yrittäjiä, joilla on omat erikoisuutensa. Kansainvälinen ilmapiiiri näkyy myös ravintolatarjonnassa. Café Skorpan on kesäisin suosittu retkikohde, samoin kuin legendaarinen Terjärv Grill ja Uffes Mat&Café Purmolla.

» LUE LISÄÄ

Lista ravintolatarjonnasta:
www.visitjakobstadregion.fi

Urheiluhullua väkeä

Seutukunnan ylpeys on jalkapallojoukkue FF Jaro. Punavalkoiset pelaajat ovat jo vuosia olleet alueen jalkapallofanien esikuvia ja tänäkin päivänä jalkapallokulttuuri on voimissaan; yhdistyksiä ja junioreijoukkueita on useita. Täällä pelataan myös sulkapalloa, golfia ja pöytätennistä. Me uimme, hiihdämme, voimistelemme, yleisurheilemme ja ratsastamme. Maastajuoksusta on tullut suosittu liikuntamuoto, kuten myös maastopyöräilystä ja triathlonista. MTB-rata ja ampumahiihtovalli Luodon urheilupuistossa kokoavat urheilijoita koko seudulta, kun taas jääkiekko on tärkeä laji Kruunupyssä. Uudenkaarlepyyn Tähtihalli on seudun salibandy- »

joukkueen Blue Foxin kotikenttä, ja Pännäisten ja Pietarsaaren skeittipuistoihin kokoontuu joka ilta kaikenikäisiä harrastajia. Team Nordic Trail-joukkueella on juoksuryhmiä ympäri maata, mutta sen kotipaikka on Pietarsaari. Heistä on kyse, jos näet ison joukon sinisiin pukeutuneita juoksijoita tassuttelevan Fäbodan metsissä. Itsepäisyytemme ja määrätietoisuutemme vie pitkälle, myös urheilun merkeissä. Tiesitkö esimerkiksi, että hiihtäjä Hans Mäenpää, jolla on maailmanennätys 24 tunnin hiihdossa, on kotoisin Pietarsaaresta? Ammattilaisjalkapalloilija Simon Skrabb on näyttänyt, että hän pärjää myös isoissa joukkueissa ja yleisurheilija Alina Strömberg on seiväshypyn nuorten maailmanmestari. Ja tässä oli vain muutama esimerkki, lista seutukunnan menestyneistä urheilijoista on pitkä.

» LUE LISÄÄ

Seutukunnan yhdistysrekisterit löydät kuntien verkkosivuilta.

Täällä tapahtuu

Kesäisin kalenteri täyttyy lukuisista tapahtumista, aina viikon mittaisesta kaupunkifestivaali Jaakon Päivistä Suomen suurimpaan kirpputoritapahtumaan Juthbacka-markkinoihin. Juthbacka houkuttelee elokuun lopussa tuhansia ihmisiä Uuteenkaarlepyyhyn. Seudulla järjestetään myös puuvenekavalkadi Pietarsaaren Vanhassa satamassa sekä talvimarkkinoita, kesäjuhlia ja mukavan yhdessäolon iltoja. Schauman-sali tarjoaa vierailijoille maailmanluokan musiikkiesityksiä ympäri vuoden, kun taas Torgaren kesäteatteri Kruunupyyssä houkuttelee paikallisilla tarinoilla. Pietarsaaren seudun musiikkikulttuuri on elävää ja sen perinteet pitkätkä. Täällä syntyy jatkuvasti uusia artisteja: Fredrik »

Furu, Jennie Storbacka ja ...and Oceans ovat kaikki täältä kotoisin. Paikallisia trubaduureja on paljon ja pubista tai baarista riippumatta tavallisenakin arki-iltana on hyvä mahdollisuus kuulla elävää musiikkia. Torstaijatsit tarjoavat kaupungin musiikinopiskelijoille esiintymismahdollisuuksia ja joka syksy järjestetään kamarimusiikkifestivaali Rusk. Talvikaudellakin kalenterissa on monenlaista ohjelmaa. After Eightin joulumarkkinat houkuttelevat paljon väkeä, kuten myös käsityöläismarkkinat Pedersören Pännäisissä. Joulun lähestyessä seudun Luciakulkueet valaisevat talven pimeyttä ja joulukonsertit täyttävät kirkot ja seuraintalot. Luoto tarjoaa asukkaalleen talvikarnevaalit helmikuussa ja keväthalvella vaellamme joukoittain jäillä, mieluusti Mäskkäriin saakka, missä kahvila on auki hiihtolomalaisia varten.

» LUE LISÄÄ

Täältä löydät lisää seudulla järjestettäviä tapahtumia:
www.visitjakobstadregion.fi

Vierailun arvoinen

Seutukunta on täynnä mansikka-paikkoja, jotka odottavat löytämistään. Jos kuljet kaikkien viiden kunnan läpi, voit tehdä yhden pysähdyksen Luodossa sijaitsevassa tonttutalo Tonttulassa, kuul-la lisää kummitusjuttuja Torgaren pappilassa Kruunupyssä, kulkea Bockabron sillan yli Pedersöressä ja uppoutua Zacharias Topeliuksen lapsuudenkoti Kuddnäsin ihmeisiin Uudessakaarlepyyssä. Pietarsaarella sijaitsee arktinen museo Nanoq, kaupunginmuseo kokoelmineen ja vanha puutalo-kaupunginosa Skata, johon tutustut parhaiten kävellen. Aspegrenin puutarha ja Vanhan sataman alue sekä Laivapiha ja Kittholman uimaranta ovat myös vierailun arvoisia, erityisesti kesäaikaan.

Kesäelämää

Monille meistä kesä tarkoittaa mökkielämää. Heti kun jäät ovat lähteneet, laskemme veneen vesille ja vietämme vapaat päivät ja viikonloput saaristossa. Monet muuttavat mökilleen ja tekevät etätöitä tai käyvät töissä kesä-asunnolta käsin. Useimmat mökit ovat saarissa, mutta on niitä myös meren ja järvien rannoilla. Alueen asukasluku nousee huomattavasti kesäkuukausina. Saaristo tarjoaa myös palveluita – Mäskärissä, Köpmanholmenissa, Hästökatassa ja Toisvedellä on kesäravintolat. Syyspimeiden läheystyessä vietämme mökkikauden päättäjäisiä – tai venetsialaisia – jolloin koko saaristoa valaisevat ilotulitukset, lyhdyt ja kynttilät.

FÄBODA
PIETARSAARI

Kotiseudun rannat kutsuvat

Raivoava syysmyrsky, keskiyön aurinko ja mahtavat jäämuodostelmat. Fäboda kiehtoo kaikkina vuodenaikoina. Tämä on pietarsaarelaisten ja koko seudun henkireikä. Täällä uimme, käymme piknikillä auringon lämmittämällä kallioilla, täällä vaellamme ja pyöräilemme.

Rannasta ja Fäbodan samettimetsästä on tullut kaupunkilaisten olohuone, luonnonkaunis helmi vain kymmenen kilometrin päässä keskustasta.

Fäbodassa on jokaiselle jotakin. Kesäisin sileät kalliot ja hiekkarannat tarjoavat täydellisen paikan spontaanille piknikille. Jos mieluummin syöt ravintolassa, voit istahtaa Fäbodan Kahvitupaan ja nauttia kupillisen kahvia tai ruoka-annoksen. Kalliot ovat kaikkien ulottuvilla. Kahvituvasta rannaa kohti kiemurtelee puusta rakennettu luontopolku, joka sopii myös

liikuntaesteisille ja vaunujen kanssa liikkuville perheille. Luontopolku yhdistyy 33 kilometrin pituiseen vaellusreittiin, joka houkuttelee vaeltajia, maastajuoksijoita ja pyöräilijöitä.

Kaupunkilaisille Fäboda on tärkeä virkistytymisalue. Täällä marjastamme, metsästämme tai vaellamme pitkin alueen monia polkuja. Sekä rannan tuntumassa että vaellusreitin varrella on lepopaikkoja. Alue houkuttelee vierailijoita koko seudulta ja jopa kauempaakin.

Fäboda on yksi seudun hienoimmista uimapaikoista. Suosituin on laguunia muistuttava Pikkuhiekan ranta. Rannalla on grillipaikka, pukukopit ja wc. Kahvilan vieressä on ranta, joka rajoittuu pieneen kallioniemekkeeseen, ja vähän kauempana etelässä sijaitsee Isohiekkä. Siellä pehmeiden hiekkadyynien keskellä on usein hieman rauhallisempaa. Kaikki kolme rantaa ovat matalia ja lapsiystävällisiä.

» NÄIN LÖYDÄT TÄNNE

www.jakobstad.fi/matkailu/nae-ja-koe/luonto-ja-meri/faboda-fi/

A group of four hikers is seen from behind, walking along a wooden boardwalk that winds through a forest. The hiker in the foreground is wearing a black jacket and a yellow backpack. The forest is filled with tall, thin pine trees and a dense undergrowth of green and brown vegetation. The sky is overcast with grey clouds.

**ILVESKIVI
& SAUKON-
REITTI**
PEDERSÖRE

Luonnonläheistä vaeltamista

Syvällä Yli-Purmon metsissä on Suomen suurin siirtolohkare, 16 metrin korkuinen Ilveskivi, joka lepää pienempien kivien ja kallionlohkareiden päällä. Ilveskivi on syntynyt jääkauden edetessä. Näyttää hieman siltä kuin jättiläinen olisi heitellyt kiviä ja jättänyt ne sitten niille sijoilleen hujan hajan. Kivi on saanut nimensä kivisessä maastossa aiemmin usein nähtyjen ilvesten mukaan.

Tästä tarunhoitoisesta kivistä ja sen luolista ja louhikoista kerrotaan monenlaisia tarinoita. Sen sanotaan suojanneen asukkaita sortoaikoina, mutta myös vaatineen uhreja. Tarina kertoo muun muassa nuorista pareista, jotka usein etsiytyivät kivelle tanssimaan sillä seurauksella, että yksi tytöistä putosi kivenlohkareiden väliin ja menehtyi.

Nykyisin paikalle pääsee helposti ja turvallisesti. Lostenintien varressa

on iso paikoitusalue, josta kivelle on vajaan kilometrin mittainen luonnon-kaunis vaellusmatka. Alueella on grillipaikka, tuulensuoja ja ulkokäymälä, ja kun haluat nauttia näköalasta, ei tarvitse kuin nousta portaat ylös.

Jos haluat koko päivän kestäväälle vaellukselle, Ilveskivi on hyvä lähtöpaikka Saukonreitille, joka on seudun pisin vaellusreitti. Yli-Purmon Vilo-backasta Lappforsin hiihtomajalle kulkevien 50 kilometrin matkalla saat nauttia koskemattomasta luonnosta ja aidosta erämaasta. Reitti kulkee harvaan asuttujen alueiden halki Pohjoista Purmonjokea ja Ähtävänjokea seuraten ja vaelluksella kuljet muun muassa Kalisjö- ja Gädtsjö-järvien sekä Hjulforsin kosken ohi. Alueella on myös suoalueita, aarniometsiä ja pieniä erämaajärviä. Eläimistö on runsasta etenkin jokien varrella, täällä viihtyvät muun muassa liito-oravat, harvinaiset lintulajit ja hirvet.

Reitin varrella on kahdeksan tuulensuojaa tulipaikkoineen. Paikoilla voi yöpyä tai pitää tauon ja grillata

ILVESKIVI | PEDERSÖRE

makkaraa. Bockabron sillan luona Kiiskissä on suuri kota ja vähän kauempana Hjulforsissa on vielä yksi lepopaikka. Useilla lepopaikoilla on myös ulkokäymälä.

Vaellusreitti yhdistää useita kunnan hienoimmista ja luonnonkauneimmista alueista. Vaellusreitin varrella on myös jälkiä vanhasta Pedersörestä. Reitti ohittaa Hundbackan kivikautisen asuinpaikan, useita pronssikautisia hautaröykkiöitä ja suhteellisen koskemattomana säilyneen jättikirkon. Ja jos oikein onnistaa, saatat nähdä saukon!

» NÄIN LÖYDÄT TÄNNE

ILVESKIVI

Lostensvägen 209, Överpurmo

www.pedersore.fi/sv/om-pedersoere-2/turism/idrottsbyran-2/utflyktstips/

SAUKONREITTI

www.pedersore.fi/sv/kultur-and-fritid/motion-och-friluftsliv/friluftsliv/vandringsleder/

PAIKALLISET
PANIMOT
UUSIKAARLEPPY

Oluenystävät ja herkkusuut

Tiesitkö, että olut maustetaan pienillä, vihreillä humalan tähkillä? Tai että korkeissa lämpötiloissa syntyy makeampaa olutta? Oikein hyvän oluen paneminen vaatii taitoa, se on tasapainottelua oikean lämpötilan, raaka-aineiden oikean määrän ja malaksen tummuusasteen välillä.

– Tämän oluen valmistaminen kestää noin kuusi viikkoa. Itse valmistusprosessi vie päivän, mutta sen jälkeen oluen on käytävä ja kypsyttävä ja se on pullotettava, sanoo Björn Höglund ja ottaa esille pullon vehnäolutta, joka on yksi panimon erikoisuuksista.

Olemme Keppon tilan läheisyydessä vanhassa mutta hiljattain remontoitussa punatiilisessä ulkorakennuksessa Jepualla. Tähän veljekset Björn ja Carl-Henrik Höglund ovat yhdessä Caj Fors-Klingenbergin kanssa rakentaneet oman mikropani-

PAIKALLISET PANIMOT UUSIKAARLEPYÖ

mon. Tällä tuotetaan vuosittain noin 50 000 litraa olutta. Tällä hetkellä valikoimaan kuuluu yksitoista erilaista laatua – kaikkea vaaleasta vehnä-oluesta tummaan Porteriin ja Sour Ale-uutuuteen, joka maistuu mangolita ja mustilta viinimarjoilta. Oluet ovat luomutuotteita, kaikki tehdään alusta saakka ja niin paikallisista raaka-aineista kuin mahdollista.

– Monet niistä, jotka sanovat etteivät pidä oluesta, ovat ehkä kokeilleet yhtä tai kahta laatua.

Kymmenen vuotta sitten kaupoi-
sta ja ravintoloista sai lähes ainoastaan tavallista lageria, mutta nykyisin makuja on joka lähtöön, kun vain uskaltaa kokeilla, hän sanoo.

Pienpanimot ovat tulleet jäädäkseen. Eri puolilla maata on nykyisin noin 100 pientä panimoa ja kaksi niistä on Uudessakaarlepyyssä: Keppo Bryggeri ja Jacobstads, jota nimestään huolimatta valmistetaan vanhassa teollisuushallissa aivan Uudenkaarlepyyn keskustan ulkopuolella.

– Syynä on hyvä vedenlaatu. Uudenkaarlepyyn vesi on kirkasta ja

PAIKALLISET PANIMOT UUSIKAARLEPY

puhdasta ja sopii erinomaisesti oluen valmistukseen, sanoo Daniel Löf.

Vesi on nimittäin tärkeä raaka-aine ja vaikuttaa lopputulokseen merkittävästi. Oluen valmistuksessa tarvitaan vain neljää raaka-ainetta: mallasta, humalaa, vettä ja hiivaa. Salaisuus piilee aineksien sekoittamisessa, veden maussa ja käymisen kestossa. Myös humalalajikkeella ja maltaan paahtoasteella on merkitystä. Tummapaahmoisesta maltaasta syntyy tumma ja täyteläinen olut.

Daniel Löf aloitti panimotoiminnan kokeiluna. Aiemmin hän ei ollut edes erityisen ihastunut oluisiin.

– Aloin kerran pubikierroksella miettiä, että pystyisin varmaan itse valmistamaan omaa, huomattavasti parempaa olutta.

Jacobstads on vuosien aikana panostanut useisiin eri olutlaatuihin ja lanseerannut ennen jokaista kautta uusia tuotteita. Panimon tunnusmerkki ovat vahvat maut. Sekä tarinat. Yhdessä pullossa on keltainen etiketti, jossa on kuva Strengbergin tupakkatehtaan kellosta. Toisen nimi

PAIKALLISET PANIMOT UUSIKAARLEPYÄ

on Fäboda ja myydyin olut on puolestaan lager-tyyppinen Shipbuilder, joka kertoo tarinan Hercules-parkin maailmanympäryspurjehduksesta 1800-luvulla.

Keppon ja Jacobstadsin pienpanimoissa saat kuulla kaiken, mitä maailman vanhimmasta juomasta tarvitsee tietää. Molemmat panimot ottavat mielellään vastaan ryhmiä. Täällä saat käsityksen oluenvalmistuksen taidosta ja opit lisää eri oluttyypeistä. Ja saatat löytää uuden suosikin.

» VINKKI

Untappd-sovelluksen avulla voit tarkistaa, mitä muut pitävät erilaisista olutlaaduista. Voit myös itse arvioida ja pisteyttää testaamasi oluet.

» NÄIN LÖYDÄT TÄNNE

KEPPO BREWERY

Keppogränd 30, Jeppo

www.keppobryggeri.fi

JACOBSTADS – FINNISH WEST COAST CRAFT BEWERY

Pälsvägen 2, Nykarleby

www.jacobstads.fi

A photograph of an elderly man with a black cap and a dark turtleneck, smiling and holding a large, speckled fish (likely a salmon or trout) horizontally in front of him. The fish is silver with dark spots and a pinkish-orange belly. The background shows a red wooden building with a green-framed window. A dark teal circle is overlaid on the left side of the image, containing the text 'STRANDIS' and 'LUOTO' in white.

STRANDIS
LUOTO

Savukalan salaisuus

Strandiksen sijainti Luodon kunnassa on lyömätön – tänne pääset autolla, pyörällä, jalan tai jopa veneellä.

– Olemme tietääksemme seudun ainoa kyläkauppa, jonne voit tulla veneitse, sanoo Anders Högberg.

Strandis aloitti perinteisenä kyläkauppana, mutta elintarvikemyynti on nykyisin vain pieni osa toimintaa. Palveluihin kuuluvat kahvila, ravintola, kalansavustamo, leirintäalue, saunalautta sekä talviuinti, ja paikasta onkin tullut suosittu retkikohde.

Anders Högberg on enemmän tai vähemmän kasvanut kaupassa. Kun hän oli 15-vuotias, hänen vanhempansa ostivat maantien varresta yrityksen. Vähitellen toiminta kasvoi elintarvikekaupaksi, aluksi Högbergin perhe asui kaupan toisessa kerroksessa.

– Mutta oikeastaan tällä paikalla on vieläkin pitemmät perinteet, hän sanoo viitaten kolmeen ravintolan

seinää koristavaan valokuvaan.

Storströmmen on kautta aikojen toiminut solmukohtana. 1600-luvun lopussa tätä kautta luotsattiin laivoja Kruunupyyn Cronovarvet-varikolta Pietarsaaren Vanhaan satamaan. 1900-luvun alussa Luodonjärven ja meren välinen alue oli tärkeä paikka, kun tukkeja uitettiin sahoille Pietarsaareen. Jo niihin aikoihin täällä oli tukinuittajia palvellut kiosk, jossa myytiin pilsneriä, makkaraa ja makeaa suuhunpantavaa. Erityisesti viikonloppuisin meno oli kuulemma villiä ja paikkaa kutsuttiinkin Villiksi länneksi. Anders Högberg ei itse muista vanhaa rakennusta, mutta kertoo, että perinteiden jatkaminen tuntuu hyvältä. Hän pyörittää toimintaa nykyisin vaimonsa Eva Högbergin kanssa. Loppukesän kuukaudet ovat huippusesonkia ja kassajono on aika ajoittain pitkä. Kesälomaa viettävät lapset tulevat ostamaan jäätelöä, terassilla istuu lounastajia ja sisään pistäytyy väkeä ostamaan savustettua kalaa.

Samaan aikaan puhelin soi ahkerasti, turistikot soittivat ja kyselevät

leirintäalueesta, joku haluaa tilata pitsan. Strandis on suosittu myös talvisin – tilavasta saunasta on tullut talviuimareiden suosikki. Monet ovat kanta-asiakkaita ja tulevat kastautumaan avantoon joka viikko, koko talven.

Kesäisin vieraat voivat vuokrata myös saunalautta Gloskärin, jolla voi suunnata lahdelle, grillata makkaraa tai tilata lautalle catering-palvelun.

– Erityisesti maaseudulla on oltava monta rautaa tulella. Sijainti sekä meren että Luodonjärven tuntumassa on suuri etu, sanoo Anders Högberg.

Samalla hetkellä vieraslaituriin, aivan ravintolan kupeeseen, rantautuu vene.

» NÄIN LÖYDÄT TÄNNE

STRANDIS

Assarskärsvägen 1, Larsmo

www.strandis.fi

A photograph of a small, dark brown wooden cabin with a gabled roof, elevated on stilts in a dense forest of tall, thin trees. A wooden ramp with railings leads up to the cabin's entrance. The cabin has a light-colored wooden door with a window and a small sign above it that reads "2. OVAN". A wooden deck with railings surrounds the cabin. The background shows a body of water and more trees.

**EMMES
RETREAT**
KRUUNUPYY

Täältä löydät rauhan

Kuvittele korkealle maanpinnan yläpuolelle talo, jonka seinät ja katto ovat lasia. Että voit aamulla herätessäsi katsella puunlatvoihin tai järven yli.

Emmes Retreat tarjoaa vierailleen lepo- ja rentoutumispaikan, ja täydellisen hiljaisuuden Ulla-Beth Mäki-Jussila ja Henrik Wiik ovat rakentaneet unelmiensa ympäristön, mökkikylän järvenrantaan, syvälle Alavetelin metsiin. Yöpymiseen tarkoitettut mökit on rakennettu ylös puunrunkojen lomaan. Henrik on rakennusinsinööri ja yhdessä he ovat suunnitelleet ja rakentaneet alueen, talo kerrallaan. Tai oikeastaan työtä ovat ohjanneet luonto ja puut: kun rakentaa puihin, joutuu rakentamaan sinne, missä ne sattuvat kasvamaan.

Aikaisemmassa työssään terapeutina ja perheohjaajana Ulla-Beth näki,

kuinka useimmat meistä viihtyvät luonnossa. Vähitellen syntyi unelma sellaisen ympäristön rakentamisesta, jossa sielu ja ruumis lepäivät, missä voi elää lähellä luontoa

– Ihminen on aina etsinyt luonnosta rauhaa. Olemme yhtä luonnon kanssa ja kaikki sen elementit ovat hyvinvoinnin kannalta tärkeitä, hän sanoo.

Hän ja Henrik aloittavat päivänsä aina joogalla, ja kun Ulla-Beth haluaa rentoutua, meditaatio tai rauhallinen vaeltaminen metsässä rauhoittaa.

Kiinnostaako vierailu Emmes Retreatissa? Täällä voit yöpyä yhden tai useampia öitä. Voit tulla yksin tai yhdessä. Kolmessa mökissä on kaksi sänkypaikkaa, suurimmassa on neljä sänkyä

– Haluamme tarjota mukavat puitteet ja unella on siinä tärkeä osuus. Sängyt ja vuodevaatteet ovat korkealaatuisia, sanoo Ulla Beth Mäki-Jussila.

Koko alueen pinta-ala on kolme hehtaaria. Päärakennus ja sauna sijaitsevat rannassa ja kaivimmaisena

EMMES RETREAT | KRUUNUPYY

on joogapaviljonki, josta on hieno näköala Emmesträsk-järven yli. Kun Ulla-Beth ja Henrik näkivät paikan, se oli rakkautta ensi silmäyksellä.

– Täällä on hyvä hengittää. Kuunnella tuulta puunlatvoissa tai katsella järvellä kimaltavaa auringonpaistetta. Retriittiin osallistuminen voi tuntua oudolta, mutta useimmista tänne tulevista hiljaisuus on ollut luonnollista ja ihanaa.

Studiassa järjestetään joogatunteja, rentoutusharjoituksia ja meditaatiota. Täällä voi osallistua metsäkylpyyn tai vaeltaa aluetta kiertäviä polkuja pitkin. Rannassa on muutama kajakki vieraiden käyttöön. Täällä järjestetään myös hiljaisia retriittejä tai voit tulla yksinkertaisesti yöpymään.

Tärkeintä on rauha, elämys. Ja se, että saa olla yhtä luonnon kanssa.

» NÄIN LÖYDÄT TÄNNE

EMMES RETREAT

Haavistovägen 357, Nedervetil

www.emmesretreat.fi

Pietarsaaren seutu Jakobstadsregionen

Oy Pietarsaaren seudun Kehittämisyhtiö Concordia

Koulukatu 25-27 C
68600 Pietarsaari

Puh. 010 237 7550
info@concordia.jakobstad.fi

www.pietarsaareenseutu.fi
#thehomeofquality